

Besluit van de Raad van Bestuur van de Kansspelautoriteit als bedoeld in artikel 35 van de Wet op de kansspelen.

Openbaar onder kenmerk: 302997 / 01.239.938

Besluit

Juridisch Kader

1. Artikel 35 van de Wet op de kansspelen (hierna: Wok) bepaalt dat de raad van bestuur van de Kansspelautoriteit (hierna: de raad van bestuur) een last onder bestuursdwang kan opleggen wegens overtreding van de voorschriften vastgesteld bij of krachtens de Wok, met uitzondering van titel VA., paragraaf 2 van de Wok.
2. Artikel 5:32, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) bepaalt dat een bestuursorgaan dat bevoegd is een last onder bestuursdwang op te leggen, in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom kan opleggen.
3. Artikel 4:11 van de Awb bepaalt dat het bestuursorgaan de toepassing van de artikelen 4:7 en 4:8 achterwege kan laten voor zover:
  - a. de vereiste spoed zich daartegen verzet;
  - b. de belanghebbende reeds eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan, of
  - c. het met de beschikking beoogde doel slechts kan worden bereikt indien de belanghebbende daarvan niet reeds tevoren in kennis is gesteld.
4. Artikel 4a, tweede lid van de Wok bepaalt dat houders van vergunningen op grond van deze wet op zorgvuldige en evenwichtige wijze vorm geven aan wervings- en reclameactiviteiten waarbij in het bijzonder wordt gewaakt tegen onmatige deelneming.
5. Artikel 4, eerste lid van de Regeling werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen (hierna: Rwrvc) bepaalt dat de vergunninghouder voor wervings- en reclamedoeleinden in ieder geval geen gebruik maakt van individuele beroepssporters of een team bestaande uit beroepssporters. (...)

Feiten en bevindingen

6. De Ksa heeft op 3 maart 2021 (bijlage 1) desgevraagd aan de Staatsloterij B.V. (hierna ook: de Staatsloterij) kenbaar gemaakt dat artikel 4, eerste lid van de Rwrvk (nieuw), naast kansspelen op afstand, eveneens van toepassing is op loterijen. De betreffende wetgeving is op 1 april 2021 in werking getreden.
7. Meerdere toezichthoudend medewerkers (hierna: de toezichthouders) van de Kansspelautoriteit hebben vanaf 25 mei 2021 via lineaire televisie kennis genomen van een reclamespot (hierna: de reclame) van de Staatsloterij. In deze reclame zijn onder meer voetballers [persoon 1] alsmede [persoon 2] te zien. Deze spelers zijn momenteel werkzaam bij de voetbalclubs [bedrijf 1]¹ (hierna: [bedrijf 1]) respectievelijk [bedrijf 2]² (hierna: [bedrijf 2]). Daarnaast zijn beide spelers recentelijk geselecteerd voor het Nederlands elftal ten behoeve van het Europees kampioenschap voetbal (hierna: EK) dat op 11 juni aanstaande van start gaat.³
8. De reclame, alsmede de uitzending daarvan, volgt naast de persoonlijke waarnemingen van toezichthouders eveneens uit diverse berichtgeving van media⁴ en op de websites van verschillende fanclubs⁵. Daarnaast constateerden toezichthouders dat de betreffende reclame ook veelvuldig op sociale mediaplatforms is gedeeld, waaronder op het Twitteraccount van de Staatsloterij (afbeelding 1) en het privé Twitteraccount van [persoon 1] (afbeelding 2).
9. Een toezichthouder van de Ksa heeft de Staatsloterij op 31 mei 2021 om 9:59 uur eerst telefonisch en later per e-mail (bijlage 2) op de hoogte gebracht van de bevindingen van de Ksa. Hierbij is tevens het verzoek aan de Staatsloterij gericht om de reclame alsmede alle verwijzingen naar dit bericht per direct van alle kanalen te verwijderen. De Staatsloterij heeft twee dagen later, op 2 juni 2021, per e-mail op de conclusies en het verzoek van de Ksa gereageerd (bijlage 2).
10. Op 31 mei 2021 heeft een toezichthouder van de Ksa op het Twitteraccount van de Staatsloterij waargenomen dat een nieuw onderdeel van de

---

¹ [\[Vertrouwelijk\]](#)

² [\[Vertrouwelijk\]](#)

³ [\[Vertrouwelijk\]](#)

⁴ Zie onder meer: [\[Vertrouwelijk\]](#) en [\[Vertrouwelijk\]](#)

⁵ Zie onder meer: [\[Vertrouwelijk\]](#), [\[Vertrouwelijk\]](#), [\[Vertrouwelijk\]](#)

reclamecampagne is toegevoegd na het telefoongesprek tussen de Ksa en de Staatsloterij (afbeelding 3).

11. Op 3 juni 2021 heeft de Ksa op meerdere (sociale) media kanalen van de Staatsloterij de reclame en verwijzingen naar de reclame waargenomen (afbeelding 4 en 5).

[\[Vertrouwelijk\]](#)

Afbeelding 1 – Twitter Staatsloterij op 25 mei 2021.

[\[Vertrouwelijk\]](#)

Afbeelding 2 – Tweet [persoon 1] op 26 mei 2021.

[\[Vertrouwelijk\]](#)

Afbeelding 3 - Twitter Staatsloterij op 31 mei 2021.

[\[Vertrouwelijk\]](#)

Afbeelding 4 - Landingspagina Staatsloterij op 3 juni 2021.

[\[Vertrouwelijk\]](#)

Afbeelding 5 – YouTube-kanaal Staatsloterij op 3 juni 2021.

12. Op basis van deze bevindingen concludeert de raad van bestuur dat de Staatsloterij B.V. het verbod om individuele beroepssporters te gebruiken in reclame- en wervingsactiviteiten, zoals opgenomen in artikel 4, eerste lid van de Rwrvk overtreedt.

Overtreding van de Wet op de kansspelen

13. Op grond van de voorgaande bevindingen stelt de Kansspelautoriteit vast dat de Staatsloterij B.V. in strijd heeft gehandeld met artikel 4a, tweede lid van de Wok jo. artikel 4, eerste lid, van het Rwrvk.

Overwegingen tot oplegging last

14. Het aanbieden van kansspelen in Nederland is door middel van een vergunningstelsel gereguleerd en slechts op grond van en in overeenstemming met een verleende vergunning toegestaan. Doelstelling van die regulering is het voorkomen van kansspelverslaving, het beschermen van de consument en het tegengaan van mogelijke fraude en criminaliteit. De Kansspelautoriteit houdt toezicht op de naleving van de toepasselijke wet- en regelgeving en de

vergunningen en handhaaft de wet- en regelgeving ten aanzien waarvan zij een toezichtstaak heeft.

15. Gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met een last onder bestuursdwang of dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. Ook indien er geen gegronde vrees bestaat dat de overtreding opnieuw zal plaatsvinden, is dat op zichzelf geen omstandigheid op grond waarvan een bestuursorgaan van het opleggen van de last behoort af te zien.⁶ Het handhavend optreden van de Kansspelautoriteit ten aanzien van reclame is gericht op het (doen) staken van de overtreding en/of het voorkomen van verdere overtreding en/of een herhaling van de overtreding. In het bijzonder geldt dat wanneer de overtreden norm strekt tot bescherming van de belangen van kwetsbare groepen, waaronder minderjarigen.
16. Houders van vergunningen op grond van de Wok dienen op zorgvuldige en evenwichtige wijze vorm te geven aan wervings- en reclameactiviteiten aldus artikel 4a, tweede lid, van de Wok. Daarenboven verplicht artikel 4, eerste lid, van de Rwrvk houders van een kansspelvergunning ertoe om bij hun wervings- en reclameactiviteiten voor kansspelen geen gebruik te maken van individuele beroepssporters of een team bestaande uit beroepssporters.
17. De belangrijkste overweging voor dit verbod is gelegen in het feit dat beroepssporters en -teams populair zijn onder minderjarigen en personen in de leeftijdscategorie tussen 18 en 24 jaar (jongvolwassenen) en daarmee als voorbeeld kunnen worden gezien. Minderjarigen en jongvolwassenen zijn daarom in het bijzonder vatbaar voor uitingen van deze personen. Wanneer dergelijke rolmodellen rechtstreeks in verband worden gebracht met een aanbieder van een kansspel, ook wanneer deze in het bezit is van een vergunning van de Kansspelautoriteit, kan dit zodoende tot gevolg hebben dat minderjarigen dan wel jongvolwassenen eerder tot deelneming aan een kansspel overgaan. De wetgever heeft om die reden verboden dat een vergunninghouder in zijn wervings- en reclameactiviteiten gebruik maakt van individuele beroepssporters en teams bestaande uit beroepssporters.⁷

---

⁶ Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 11 juli 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX1022 (AB 2012/255).

⁷ Staatscourant <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2021-4507.html>

18. Het verbod opgenomen in artikel 4 van de Rwrvk is op 1 februari 2021 in de Staatscourant gepubliceerd.⁸ Op deze datum had de Staatsloterij als professioneel handelende organisatie en als vergunninghouder op de hoogte kunnen en moeten zijn van de op haar rustende verplichtingen. Zoals genoemd achter randnummer 6 van dit besluit is de Staatsloterij daarnaast vanaf 3 maart 2021 ook expliciet op de hoogte van het toepassingsbereik van de betreffende regelgeving en daarmee dat ook zij gebonden is aan het verbod om individuele beroepssporters in te zetten voor reclame- en wervingsactiviteiten. De Ksa acht de norm daarmee niet alleen bekend maar tevens voldoende helder om nageleefd te worden.
19. Dat de Staatsloterij vanaf dat moment niet heeft besloten om de bestreden reclame aan te passen dan wel in te trekken maar alsnog doelbewust te laten uitzenden acht de Ksa bijzonder laakbaar en niet in overeenstemming met de op haar rustende verplichtingen als vergunninghouder. Daarbij betreft de Ksa dat de voorliggende regelgeving mede is bedoeld om kwetsbare personen zoals minderjarigen te beschermen, de Staatsloterij vanaf 3 maart 2021 wist dat ook zij gebonden was aan de betreffende regel, dat de Staatsloterij eind mei 2021 nogmaals de kans heeft gekregen om de reclame onverwijld te verwijderen en dat de Staatsloterij notabene een staatsdeelneming is met een belangrijke voorbeeldfunctie.
20. In het licht van de genoemde feiten en omstandigheden is er geen sprake van omstandigheden die nopen tot het afzien van handhaving.

Begunstigingstermijn en hoogte van de dwangsom

21. De raad van bestuur biedt – in het geval van een last onder dwangsom – overtreders, zo ook de Staatsloterij B.V. in dit geval, de gelegenheid om de overtreding te beëindigen en daarmee om het verbeuren van een dwangsom te voorkomen, de begunstigingstermijn. Gelet op het evenredigheidsbeginsel van artikel 3.4, tweede lid, van de Awb is de Kansspelautoriteit van oordeel dat de belangen van de betrokkenen – in dit geval de belangen van de Staatsloterij - derhalve niet onevenredig worden geschaad door dit besluit en het daarmee gediende belang, in casu het beschermen van de Nederlandse consumenten, en in het bijzonder kwetsbare groepen waaronder minderjarigen.

---

⁸ <https://zoek.officiëlebekeendmakingen.nl/stcrt-2021-4507.html>

22. De raad van bestuur houdt bij de vaststelling van de begunstigingstermijn rekening met het feit dat:
- a) Minderjarigen en jongvolwassenen in het bijzonder vatbaar zijn voor uitingen van beroepssporters en - teams. Door deze personen rechtstreeks in verband te brengen met een aanbieder van een kansspel kan dit zodoende tot gevolg hebben dat minderjarigen dan wel jongvolwassenen eerder tot deelneming aan een kansspel overgaan. Om deze kwetsbare groepen te beschermen dient de overtreding spoedig te worden gestaakt;
  - b) De raad van bestuur ook van mening is dat de overtredingen snel kunnen worden beëindigd;
  - c) de Staatsloterij in ieder geval sinds 3 maart 2021 op de hoogte is van de regels met betrekking tot de inzet van beroepssporters in reclame- en wervingsactiviteiten, alsmede van het standpunt daaromtrent van de Kansspelautoriteit;
  - d) de Staatsloterij bovendien nogmaals expliciet op de hoogte van de overtredingen is gebracht op 31 mei jongstleden en daarbij de kans heeft gehad de reclame alsnog in te trekken.
23. Op grond daarvan bepaalt de raad van bestuur de begunstigingstermijn op 3 dagen na dagtekening van deze brief, te weten uiterlijk maandag 7 juni 2021, 10:00 uur.
24. Ten aanzien van de hoogte van de dwangsom, bepaalt artikel 5:32b, derde lid van de Awb dat de hoogte ervan in redelijke verhouding dient te staan tot de zwaarte van het geschonden belang en tot de beoogde werking van de dwangsom. Daarnaast moet van de hoogte van de dwangsom voldoende (financiële) prikkel uitgaan voor de overtreder om de overtreding te beëindigen.
25. Handhaving van de regels in de kansspelsector is noodzakelijk, gelet op de bescherming van consumenten. Daarbij kent de raad van bestuur gewicht toe aan het specifieke karakter van normen die er op zijn gericht de reclame voor kansspelen te reguleren en aan het bijzondere belang van de bescherming van kwetsbare groepen, waaronder begrepen minderjarigen. Het zijn deze te beschermen – en geschonden – belangen die de Kansspelautoriteit heeft meegewogen bij de vaststelling van de hoogte van de dwangsom. De raad van bestuur houdt bij de vaststelling van de hoogte van de dwangsom rekening met de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van de dwangsom. Op grond daarvan bepaalt de raad van bestuur de dwangsom op € 100.000 voor iedere dag dat de Staatsloterij de betreffende reclame-uiting die na afloop van de begunstigingstermijn uitzendt en/of verspreidt dan wel laat

uitzenden en/of verspreiden, ongeacht via welk medium deze uitzending of verspreiding geschiedt, tot een maximum van € 3.500.000, -.

26. Ten aanzien van de nauwkeurigheid van de te omschrijven maatregelen merkt de raad van bestuur op dat de norm van artikel 5:23, eerste lid, Awb, er niet toe strekt tot in detail voor te schrijven welke maatregelen precies dienen te worden genomen. Het is aan de overtreder een keuze te maken welke maatregelen getroffen dienen te worden.⁹

Besluit

27. De raad van bestuur van de Kansspelautoriteit legt de Staatsloterij B.V. de volgende last onder dwangsom op:
1. de Staatsloterij dient uiterlijk 7 juni 2021 om tien uur in de ochtend (10:00 uur) overtreding van artikel 4a, tweede lid van de Wok jo. artikel 4, eerste lid, van het Rwrvk – bestaande uit het inzetten van individuele beroepssporters– beëindigd te hebben en te houden. Dit betekent dat alle reclame-uitingen die in strijd zijn met bovengenoemd artikel alsmede alle verwijzingen daarnaar aangepast dan wel verwijderd dienen te worden.
  2. Voor iedere dag dat er een of meer overtredingen van artikel 4a, tweede lid van de Wok jo. artikel 4, eerste lid van de Rwrvk, waarbij individuele beroepssporters of een team bestaande uit beroepssporters, die na afloop van voormelde begunstigingstermijn worden geconstateerd, verbeurt de Staatsloterij een dwangsom van €100.000, tot een maximum van €3.500.000.

's-Gravenhage, 3 juni 2021

De raad van bestuur van de Kansspelautoriteit,
namens deze,

w.g.

[persoon 6]

Hoofd afdeling Toezicht & Consument

---

⁹ Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 augustus 2003, ECLI:NL:RVS:2003:A11247.

Bezwaar maken

U kunt tegen deze beslissing bezwaar maken door een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing. U kunt uw bezwaarschrift sturen naar het volgende adres:

*Kansspelautoriteit
Afdeling Juridische Zaken en Ontwikkeling
Postbus 298
2501 CG Den Haag*

U kunt uw bezwaarschrift ook door uw gemachtigde laten indienen. Als de gemachtigde geen advocaat is, moet u een machtiging bijvoegen bij uw bezwaarschrift.

Zorg ervoor dat uw bezwaarschrift in elk geval het volgende bevat:

- uw naam en adres;*
- de datum waarop u het bezwaarschrift schrijft;*
- een kopie van de beslissing;*
- de gronden van uw bezwaar;*
- uw handtekening of de handtekening van uw gemachtigde.*

Bijlagen

Bijlage 1 – E-mail Kansspelautoriteit over reikwijdte artikel 4 Rwrvk

Van: Info

Verzonden: woensdag 3 maart 2021 08:47

Aan: [persoon 3] <[\[vertrouwelijk\]](#)>

Onderwerp: RE: Aandachtspunten lagere regelgeving Kansspelen op afstand

Geachte mevrouw [persoon 3],

U heeft op 1 februari 2021 een e-mail gestuurd met in de bijlage een memo over aandachtspunten en voorstellen om de lagere regelgeving aan te passen. In aanvulling op het eerder gegeven antwoord van de Kansspelautoriteit op 17 februari 2021, ontvangt u in deze e-mail de reactie van de Ksa op uw vragen.

Allereerst merken wij op dat de Ksa niet bevoegd is tot het doen van aanpassingen in regelgeving. Dat is de uitsluitende bevoegdheid van de Minister voor Rechtsbescherming.

Onderstaand worden uw vragen puntsgewijs beantwoord.

(...)

Gebruik van individuele sporters en sportteams voor werving en reclame

U merkt op dat in artikel 4, eerste lid, Regeling Werving, Reclame en Voorkoming Kansspelverslaving (hierna: RWRVK), wordt bepaald dat de vergunninghouder geen gebruik mag maken van individuele sporters of een team bestaande uit beroepssporters voor wervings- en reclameactiviteiten. Gezien het feit dat er geen specifiek type vergunninghouders worden genoemd in het onderhavige artikel zou dit betekenen dat dit verbod geldt voor alle vergunninghouders op basis van de Wet op de kansspelen (Wok), inclusief loterijorganisatoren.

Antwoord Ksa:

In de Regeling Koa is opgenomen dat de vergunninghouder voor wervings- en reclamedoeleinden in ieder geval geen gebruik maakt van individuele beroepssporters of een team bestaande uit beroepssporters.

De toelichting op deze bepaling luidt: *Met deze regeling wordt een nadere uitwerking gegeven aan bepalingen uit het BWRVK die hun grondslag ontleenen aan artikel 4a van de Wok. Uit het BWRVK volgt bijvoorbeeld dat vergunninghouders zich niet mogen*

richten op maatschappelijk kwetsbare groepen, zoals minderjarigen (artikel 2, derde lid, BWRVK). Voor vergunninghouders van risicovolle kansspelen geldt bovendien dat ze hun wervings- en reclameactiviteiten niet mogen richten op jongvolwassenen in de leeftijd van 18 tot 24 jaar (artikel 2, vierde lid, BWRVK). In de regeling is nu tevens voorgeschreven dat die vergunninghouders bepaalde rolmodellen in ieder geval niet mogen inzetten voor wervings- en reclamedoeleinden, aangezien zij zich daarmee zouden richten op die kwetsbare groepen (artikel 4 RWRVK).

De motie Kamerstukken II 2015/16, 33 996, nr. 58 (genoemd in de toelichting) betreft reclame voor sportwedenschappen. Maar de tweede genoemde motie Kamerstukken II 2019/20, 24 557, 161, gaat over alle kansspelreclames. In deze motie staat: *verzoekt de regering, in regelgeving vast te leggen dat beroemdheden in reclame-uitingen voor kansspelen ten minste 25 jaar moeten zijn en dat tevens aangetoond moet worden dat zij geen substantieel bereik hebben onder jongeren van 24 jaar of jonger.*

Hoe de Kansspelautoriteit deze regelgeving uitlegt, vindt u op

<https://kansspelautoriteit.nl/wet-koa/extra-eisen-reclame/>.

[Het verbod om voor wervings- en reclameactiviteiten gebruik te maken van](#) individuele beroepssporters of een team bestaande uit beroepssporters geldt dus voor alle vergunninghouder, ongeacht de aard van het kansspel dat zij aanbieden.

(...)

Met vriendelijke groet,

Publieksvoorlichting

.....
Afdeling Communicatie, Internationale Zaken & Bestuursondersteuning

Kansspelautoriteit

Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag

Postbus 298 | 2501 CG | Den Haag

T 070 302 1300

F 070 302 1399

E info@kansspelautoriteit.nl

W <http://www.kansspelautoriteit.nl>

.....
Kansspelautoriteit. Veilig spelen.
.....

Bijlage 2 – E-mailwisseling toezichthouder Ksa en [vertrouwelijk] de Staatsloterij

Geachte mevrouw [persoon 4],

Hierbij gaat de inhoudelijke reactie op uw e-mail van 31 mei jl. waarin u de Staatsloterij verzoekt de nieuwe reclamespot voor de Staatsloterij in het kader van het EK (hierna: de commercial) per direct van alle kanalen te verwijderen en verwijderd te houden vanwege strijd met de Nederlandse kansspelregelgeving.

In uw e-mail geeft u aan dat de commercial in strijd is met artikel 4 van de Regeling Werving Reclame en Verslavingspreventie Kansspelen (RWRVK) omdat actieve voetballers [persoon 1] en [persoon 2] in de commercial zijn te zien.

De commercial maakt onderdeel uit van een bredere de Staatsloterij campagne rondom het Europees Kampioenschap voetbal (EK), welke campagne een geplande looptijd heeft tot 11 juli 2021, de laatste dag van het EK. Het organiseren van een dergelijke campagne kent een lange voorbereidingstijd en dit keer in het bijzonder omdat het EK in 2020 met een jaar werd uitgesteld. Het team van de Staatsloterij heeft de ontwikkeling van deze campagne hervat in het vierde kwartaal van 2020.

De lagere regelgeving in het kader van kansspelen op afstand, waaronder artikel 4 van de RWRVK waarin voorwaarden zijn opgenomen voor het gebruik van onder meer beroepssporters voor kansspelreclame, is pas heel laat in januari en februari 2021 bekendgemaakt. Door Nederlandse Loterij is deze regelgeving volledig geplaatst in het kader van het verbod op het richten van reclame op jongvolwassenen dat van toepassing is op risicovolle kansspelen zoals kansspelen op afstand. Daarom is door Nederlandse Loterij geconcludeerd dat deze regels niet zouden gelden voor loterijen. Dit kon ook worden afgeleid uit de toelichting bij de bepaling en de informatie die de Kansspelautoriteit hierover rond 1 april jl. op haar website had geplaatst.

In een reactie op een vraag van Nederlandse Loterij over dit onderwerp heeft de Kansspelautoriteit in maart aangegeven dat deze bepaling ook zou gelden voor loterijen. Dit was aanleiding voor Nederlandse Loterij om samen met [bedrijf 3] een brief te sturen aan de Kansspelautoriteit en het Ministerie van Justitie en Veiligheid, teneinde helderheid te krijgen over de onvoorziene en onbedoelde impact van deze regelgeving op loterijen. Nederlandse Loterij heeft - bij brief van 10 mei jl. van het Ministerie van Justitie en Veiligheid - kennis genomen van de uitleg die het beleidsdepartement geeft aan het (brede) toepassingsbereik van artikel 4 RWRVK voor

loterijen. De campagne voor de Staatsloterij was op dat moment reeds ontwikkeld en grotendeels afgerond.

Nederlandse Loterij pleit voor een andere uitleg van het (beperkte) toepassingsbereik van artikel 4 RWRVK; een uitleg die een basis heeft in de totstandkomingsgeschiedenis van de Wet kansspelen op afstand en die past bij de risico's van loterijen die de Wet op de kansspelen beoogt tegen te gaan. Nederlandse Loterij wordt door een andere uitleg bovendien disproportioneel geraakt vanwege de nauwe banden tussen Nederlandse Loterij en de (top)sport als begunstigde van de afdracht van Nederlandse Loterij en sponsorgelden. Communicatie over deze relatie en afdracht dient te kunnen worden gecontinueerd en ook bij de uitleg van een ruim toepassingsbereik van artikel 4 RWRVK zou een overgangperiode na 1 april 2021 moeten worden gegund. Nederlandse Loterij heeft bij brief van 21 mei jl. aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid dan ook een nadere inhoudelijke reactie toegezegd en aangegeven hierover graag in gesprek te blijven.

Omdat Nederlandse Loterij ervan overtuigd was en is dat in ieder geval in lijn wordt gehandeld met de bedoeling van de hierboven genoemde regelgeving, daarbij meewegende het belang van reclame om consumenten te wijzen op het aanbod van de Staatsloterij en om rondom een EK met een aantrekkelijke, sympathieke en passende reclameboodschap te komen, en gelet op de investeringen die reeds waren gedaan, heeft de Staatsloterij besloten met de geplande EK campagne live gegaan.

In de door u verzonden e-mail wordt verzocht de betreffende commercial per direct van alle kanalen te verwijderen. In dat kader brengen wij het volgende onder uw aandacht. Naleving van wet- en regelgeving door de Staatsloterij was, is en blijft steeds het uitgangspunt en de Staatsloterij zegt toe de uitleg van de Kansspelautoriteit en het Ministerie van Justitie en Veiligheid inzake het (ruime) toepassingsbereik van artikel 4 RWRVK te volgen. Dit betekent dat de Staatsloterij bij het ontwerpen en uitvoeren van toekomstige reclamecampagnes de voorwaarden van artikel 4 RWRVK zal toepassen.

Echter, het per direct verwijderen van de commercial, alsmede alle verwijzingen hiernaar, van alle kanalen kan niet redelijkerwijs van Nederlandse Loterij worden verwacht.

- Een commercial is reeds enige tijd van tevoren ingepland bij tv-zenders om uit te zenden tijdens bepaalde reclameblokken. Voor het verwijderen van een reclamespot uit de geplande reclameblokken is Nederlandse Loterij mede afhankelijk van de

zenders; afhankelijk van de omvang van de zender heeft dit een doorlooptijd van drie tot vijf werkdagen.

- Het verwijderen van de commercial uit de geplande reclameblokken leidt er ook niet "per direct" toe dat alle overige gerelateerde uitingen worden verwijderd. Zoals hierboven aangegeven maakt de commercial onderdeel uit van een campagne die via verschillende media wordt verspreid en voor het verwijderen van deze uitingen is Nederlandse Loterij mede afhankelijk van deze verschillende 'above the line' en 'below the line' media.
- Door het verwijderen van de commercial verliest de campagne zijn 'hart' en kan verder niet gehandhaafd worden. Het annuleren van de commercial inclusief alle verwijzingen, per direct, van alle kanalen leidt de facto tot het stopzetten van de gehele campagne voor de Staatsloterij trekking van 10 juni en 10 juli. Het maken van een vervangende commercial voor de Staatsloterij neemt de nodige tijd in beslag. Voor het ontwikkelen en het maken van deze commercial zijn ook weer meerdere dagen nodig. Vervolgens dient deze commercial aan de zenders te worden gestuurd voor uitzending. Tussen deze verzending en de uitzending op televisie zit minstens 2 werkdagen in verband met het inplannen. Het maken van een andere commercial is dus geen uitvoerbaar of redelijk alternatief. Dit is nog afgezien van de kosten die zijn gemaakt voor de oorspronkelijke campagne en de extra kosten die nodig zijn voor een nieuwe commercial.
- Op 10 juni vindt de volgende trekking van de Staatsloterij plaats. De Staatsloterij moet in ieder geval de mogelijkheid hebben om de spelers te wijzen op deze trekking. De campagne en de commercial wordt gebruikt om spelers te informeren over de trekking van 10 juni en de jackpotstand. Ook deze informatiefunctie gaat verloren door het per direct stopzetten van de commercial en daarmee de campagne. Gezien de hierboven omschreven omstandigheden is Nederlandse Loterij van mening dat het per direct verwijderen van de commercial van alle kanalen een disproportionele maatregel is en Nederlandse Loterij vraagt de Kansspelautoriteit daarmee in de belangenafweging rekening te houden en te bezien of de uitvoering van het verzoek voor Nederlandse Loterij een onevenredig nadeel met zich zou brengen in verhouding tot het door een onmiddellijke uitvoering van dat verzoek te dienen belang.

Nederlandse Loterij vertrouwt erop dat de Kansspelautoriteit, gezien bovenstaande inhoudelijke reactie, er begrip voor heeft dat de Staatsloterij de huidige campagne zal continueren tot en met de trekking van 10 juni aanstaande. Daarna zal de campagne

overeenkomstig het verzoek van de Kansspelautoriteit worden aangepast; voor de trekking van 10 juli zal derhalve een nieuwe of aangepaste campagne worden ingezet. Dit staat los van de wens van Nederlandse Loterij om daarnaast in overleg met departement en de Kansspelautoriteit naar mogelijkheden te blijven zoeken om sporters en sport op een verantwoorde en aantrekkelijke wijze in uitingen en sponsoring te gebruiken.

Met vriendelijke groet

[persoon 5]

[vertrouwelijk]

[vertrouwelijk]

[vertrouwelijk]

Nederlandse Loterij | [vertrouwelijk]

De Staatsloterij [vertrouwelijk]

OPENBAAR

Kansspelautoriteit
3 juni 2021
01.239.938

Van: [persoon 4] [vertrouwelijk]

Verzonden: woensdag 2 juni 2021 14:30

Aan: [persoon 5], [vertrouwelijk]

CC: Reclame <[vertrouwelijk]>

Onderwerp: RE: Reclame de Staatsloterij - overtreding Rwrvk

Geachte mevrouw [persoon 5],

We zien uw reactie dan graag vandaag tegemoet.

Voor vragen ben ik uiteraard bereikbaar.

Met vriendelijke groet,

[persoon 4]

Senior adviseur reclame

.....

.....

Afdeling Toezicht & Consument

Kansspelautoriteit

Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag

Postbus 298 | 2501 CG | Den Haag

M [vertrouwelijk]

E [vertrouwelijk]

W www.kansspelautoriteit.nl

.....

.....

Veilig spelen

.....

.....

Van: [persoon 5] [vertrouwelijk]

Verzonden: maandag 31 mei 2021 17:00

Aan: [persoon 4] <[vertrouwelijk]>

CC: Reclame <[vertrouwelijk]>

Onderwerp: RE: Reclame de Staatsloterij - overtreding Rwrvk

Geachte mevrouw [persoon 4],

Naar aanleiding van onderstaande e-mail vraag ik uw aandacht voor het volgende.

In het telefoongesprek van vanochtend is door u aangegeven dat Nederlandse Loterij 1 à 2 werkdagen de tijd zou krijgen om te reageren op de mededeling van de Kansspelautoriteit met betrekking tot de commercial voor de Staatsloterij. In de e-mail wordt echter verzocht de bestreden uiting per direct offline te halen. Gelet op ons eerdere telefoongesprek, het zeer ingrijpend zijn van het offline halen van een campagne vlak voor de trekking van het belangrijkste kansspel van Nederlandse Loterij en het noodzakelijke overleg zowel intern als met alle stakeholders zoals leveranciers, media- en reclamepartners, zullen wij binnen 1-2 werkdagen inhoudelijk reageren.

Met vriendelijke groet

[persoon 5]

[vertrouwelijk]

[vertrouwelijk]

Nederlandse Loterij | [vertrouwelijk]

De Staatsloterij [vertrouwelijk]

Van: [persoon 4] <[vertrouwelijk]>

Verzonden: maandag 31 mei 2021 11:19

Aan: [persoon 5] <[vertrouwelijk]>

CC: Reclame <[vertrouwelijk]>

Onderwerp: Reclame de Staatsloterij - overtreding Rwrvk

Geachte mevrouw [persoon 5],

Zoals eerder vanochtend telefonisch besproken, wijst de Kansspelautoriteit (Ksa) u op het feit dat de nieuwe reclamespot van de Staatsloterij in strijd is met artikel 4, eerste lid van de Regeling werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen (Rwrvk).

In deze spot zijn onder meer voetballers [persoon 1] alsmede [persoon 2] te zien. Beide spelers zijn momenteel actief bij voetbalclubs [bedrijf 1] respectievelijk [bedrijf 2] en zijn bovendien recentelijk geselecteerd voor het Nederlands elftal ten behoeve van het Europees kampioenschap voetbal dat op 11 juni aanstaande van start gaat.

Het is alle vergunninghouders op basis van de hierboven genoemde regeling verboden om gebruik te maken van de diensten van individuele beroepssporters of een team bestaande uit beroepssporters bij hun wervings- en reclameactiviteiten. De Ksa constateert dat er geen sprake is van de bij wet voorziene uitzondering van sponsoring.

Gelet op het bovenstaande concludeert de Ksa dat de Staatsloterij in overtreding is van de Nederlandse Kansspelwetgeving. De Ksa verzoekt de Staatsloterij daarom om de betreffende reclamespot, alsmede alle verwijzingen hiernaar, per direct van alle kanalen te verwijderen en verwijderd te houden.

Mocht u naar aanleiding van deze e-mail nog vragen hebben, neem dan gerust contact op.

Met vriendelijke groet,

[persoon 4]

Senior adviseur reclame

.....

.....

Afdeling Toezicht & Consument

OPENBAAR

Kansspelautoriteit

3 juni 2021

01.239.938

Kansspelautoriteit

Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag

Postbus 298 | 2501 CG | Den Haag

M [vertrouwelijk]

E [vertrouwelijk]

W www.kansspelautoriteit.nl

.....

.....

Veilig spelen

.....

.....